

SOĞAN SÜRMESİ

Urocystis cepulae Frost.

[=*U.colchici* (Schlechtend) Rabenh.]

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

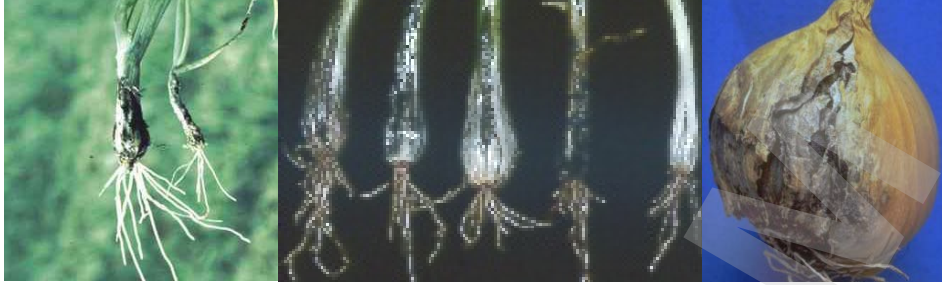
Hastalık etmeni olan *Urocystis cepulae* Frost.'nin teliospor dışında spor formu yoktur. Bunlar koyu renkli çok bölmeli gibi görünürler. Aslında, asıl spor üzerinde düzensiz steril hücreler bu görünümü meydana getirirler. Teliosporlar canlılıklarını toprakta yıllarca sürdürürler. En önemli bulaşma kaynağı etmenle bulaşık tohumluk kısıklar olmakla birlikte toprak, sulama suyu, alet ve Makineler da hastalığın tarladan tarlaya yayılmasında etkin rol oynarlar.

Klamidiosporlar 12–15 µm çapında tek hücreli, küresel-elipsoid şeklinde, kırmızımsı kahverenkli düz ve ince duvarlıdır. Spor gelişimi ve çimlenmesi için optimum sıcaklıklar 13–22°C dir.

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Hastalığın belirtisi yapraklarda bariz şekilde göze çarpan çizgiler halinde görülür. Bu belirtiler yaprak kını ve yumrular da olabilir. Çizgiler koyu kahve sürme sporları ile doludur. Hastalık bir yapraklı fide döneminden itibaren bitkinin bütün gelişme süresince gelişmesini sürdürür (Şekil 38).

Hastalığa erken yakalanan yapraklarda bazen anormal bükülme ve kıvrılmalar da görülür. Böyle bitkiler genellikle cüce kalırlar ve hatta gelişmenin herhangi bir devresinde ölebilirler. Hastalığın yoğun bulaşık olduğu tarlalarda bitkilerin tamamen kuruyarak ölmesine sebep olması nedeniyle önemlidir. Bu hastalık daha çok kısa (arpacık) soğan yetiştiriciliği yapılan yerlerde görülür. Orta Anadolu'nun bazı yerlerinde sınırlı bir yayılış gösterir.



Şekil 38. Soğan sürmesinin taze ve kuru soğandaki belirtileri.

3. KONUKÇULARI

Konukçuları *Allium* cinsinden bitkilerdir.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Hastalıklı arpacıklar ayıklanarak temiz olanlar ekilmelidir.
- Bulaşık tarlalardaki hastalıklı bitki artıkları toplanıp imha edilmelidir.
- Hastalığın yoğun zararı görülen tarlalarda 8–10 yıl ekim nöbeti uygulanmalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

Kimyasal ilaçlama toprak ve tohum ilaçlamaları şeklinde uygulanır.

4.2.1. İlaçlama zamanı

Toprak ilaçlaması ekimden önce yapılır.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, hidrolik tarla pülverizatörü, sırt pülverizatörü (mekanik, otomatik, motorlu) veya sırt atomizörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

Toprak İlaçlaması:

Bu hastalığa karşı ruhsat almış bitki koruma ürününün etiketinde belirtildiği şekilde uygulama yapılır.

Tohum İlaçlaması:

Tohum ilaçları tohumlar hafifçe nemlendirildikten sonra kapalı bir kaptaki iyice karıştırılır ve ekilir.

T A G E M